

අලෙප්පෝ, මොසුල් හා “යුද්ධ අපරාධ”

Aleppo, Mosul and “war crimes”

2016 ඔක්තෝබර් 28

Cශ්‍රී ලංකා නගරයේ මෙහෙයුම් මූල් කරගෙන යුද්ධ අපරාධ පිළිබඳව බවහිර බලවතුන් රැකියාවට චෝදනා කිරීම හමුවේ, 26 දා පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්ෂක කටුන්සිල රැකිවීම, සිරියානු යුද්ධය පිළිබඳ කටුක වචන තුවමාරුවක දුර්ශනයක් විය.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ආධාර සපෙශුම් ප්‍රධානී මෙන් ම බ්‍රිතාන්‍යය පාර්ලිමේන්තුවේ හිටපු වේර් මන්ත්‍රීවරයෙකු වූ ස්වේච්ඡාන් හි බුද්‍යන් සේප්තැම්බර් 26 දා පැවති ගැනීමට ආරක්ෂක කටුන්සිලය දක්වන තොහැකියාව පිළිබඳ ව තමන් “කොළඹයේ මූසපත් වූ” බව ප්‍රකාශ කරමිනි. “අලෙප්පෝ සහමුලින්ම සාතන කළාපයක් වී ඇති” හි හෙතෙම පැවසි ය.

නැගෙනහිර අලෙප්පෝ පළාතය කරනු ලබන අල්කයිඩාවට අනුබද්ධ ඉස්ලාමිය මිල්ලියා හෘදාවන්ට එරෙහි ගුවන් ප්‍රහාර, රැකියාව හා සිරියාව විසින් පසු ශිය දින දැහැ සැදුනා තතර තර ඇති හි යන්න, එක්සත් ජාතීන්ගේ එක්සත් ජාතියාලය නියෝජිත සමන්තා පවත්විසින් පසෙකට දැමුවාය. ඇය නිර්පෙනය කරන්නේ අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ “මානව හිමිකම්” ක්‍රියත්වය පිළිබඳ ප්‍රතිමුර්තිය හි.

රැකියානු තානාපති වටුල වර්කින්ට අනුම පද කියමින් ඇ මෙයේ ප්‍රකාශ කළ ය: “දුවසකට හෝ සතියකට යුද අපරාධ නතර කිරීම වෙනුවෙන් ඔබට සතුට ප්‍රකාශ කිරීම හෝ සම්මාන ලැබෙන්නේ නතේ.” ආක්‍රේෂපරිභවය දිගට ගෙනයමින් ඇය මෙයේ අයුවා ය, “නැගෙනහිර අලෙප්පෝවේ සියලු ලමුන් අල් කයිඩා සාමාජිකයින් යයි රැකියාව වූවාය කරන්නේ ද?”

සිව්ල් වැකියන් හා ලමුන් පිළිබඳ එවතින් කොළඹයක් බොහෝකොටම තොරාගැනීමක් වේ. එක්සත් ජාතියාලය අධිරාජ්‍යවාදයේ හා එහි සහවරයන්ගේ කිසිදු නියෝජිතයෙකු, ආත්ම්ව විසින් පාලනය කරනු ලබන්නා වූ ද පෙන්වගනය හා සියලුම් සංවිධානය විසින් අල්කයිඩා “කැරලිකරුවන්ට” සපයන මෝටාර හා රෝකට් මැෂින් බවහිර අලෙප්පෝවේ පිරිමින්, ගහැනුන් හා ලමුන් සාතනය කරනු ලැබීම සම්බන්ධයෙන් යුතු කොළඹයක් හෝ පෙන්වුයේ නතේ.

27දා එල්ල කෙරුණු රෝකට් ප්‍රහාර, ජාත්‍යන්තරයේ වියාල බහුතරය ප්‍රවත්වන නගරයේ බවහිර කොටසෙහි, ලමුන් හයුදුතෙකුගේ ප්‍රවිත බිගුරත්තේ ය. පාසලක් තුළ සිරියානු සියුන් තියෙනෙකු මියගිය අතර 14ක් තුවාල ලබාද. වෙනත් ප්‍රහාරයක දී, රෝකට් වෙඩිල්ලක් තිවසට වැදිමෙන් එක පවුලේ තරුණ සහෝදරයේ තියෙනෙක්

මියගිය.

එම කාරනය සඳහා නොවා, මානව හිමිකවාදී අධිරාජ්‍යවාදීන් උත්සුකවන තාක් දුරට, එක්සත් ජාතියාල ගුවන් ප්‍රහාරවලින් සිරියාවේ වෙනත් තහෙක සිව්ල් වැකියන් සංහාරය කිරීම, කිසියාම් ආකාරයකින් හෝ අලෙප්පෝවල රැකියානු බෝම්බ දුම්ම හේතුවෙන් වූ මරනවලට සංයන්දුනය කළ හැකි වන්නේ ද?

එක්සත් ජාතියාල නායකත්වයෙන් යුත් සහායය විසින් එල්ල කරන ලද එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රහාරයන් 11ක් ගැන ජාත්‍යන්තර ක්ෂමා ආයතනය 27දා වාර්තාවන් නිකුත් කළේ ය. එය පැවසුවේ, සිව්ල් වැකියන් 300ක් පමණ සාතනය කරන තර ලද බව හි. මෙම බෝම්බ දුම්මවල දී එක් අයෙකු පමනක් මියගිය බව පෙන්වගනය කියයි. සිරියාව තුළ එක්සත් ජාතියාල ගුවන් ප්‍රහාරවලින් සාතනය වූ සිව්ල් වැකියන් සංඛ්‍යාව 1,000ට බොහෝ වැඩි බව අනෙකුත් අධික්ෂන කන්ඩායම් පෙන්වා දී ඇතේ. පෙන්වගනය කියන්නේ වසර දෙකක දී සිව්ල් වැකියන් 55ක් පමනක් මිය හි බවයි. රැකියාව විසින් අලෙප්පෝවල සැම මෙයෙකු ම අල්කයිඩා සාමාජිකයෙකු ලෙස දැකිනු ලබන බවට කෙරෙන පවර්ගේ අවඳාව, ඒ සාමාන බලයකින් පෙන්වගනයට අදාළ වේ. එහි බෝම්බ වලින් මිය යන්නේ පහැදිලිව ම අයිතියේ අයිතියේ සාමාජිකයින් පමනි.

පවත් ම ද මේ ආකාරයේ හාස්‍යපතනක දෙඩ්ඩි පිළිවෙතක ප්‍රවින වෘත්තිකයෙකි. මානව හිමිකම් කුරුය යුද්ධවාදීතිය, පළයේනිනුවන් 2,100ක් සාතනය කරමින් තවත් 11,000ට තුවාල සිදු කළ 2013 රස්ටරාකල් වාඩිලාගැනීමේ දින 51 අතරතුර “ගාසාවේ සැම මෙයෙකු ම හමාය් සංවිධානයේ සාමාජිකයෙක් ව ය” යන ආක්වානය ගත්තා ය. මෙම එකාපාර්ශ්වික සංහාරය අතරතුර එක්සත් ජාතියාල තානාපතිනිය, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය තුළ ඇගේ තනතුර ප්‍රයෝගනයට ගත්තේ, තමන්ගේ “ආරක්ෂාව” සලසා ගැනීමට රස්ටරාකලයට ඇති අයිතිය නිර්දය ලෙස ප්‍රකාශ කිරීමට ය.

අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ කැන මානව හිමිකම් බිජය වනුමින් ඇය, දැසුන් ගනනක් සාතනය කළ පමනක් නො ව රට නවබුන් කෙරුණා වූ ලිඛිතය තුළ එක්සත් ජාතියාල-නේටෝ යුද්ධයේදී මෙන් ම, 300,000ක් මරා දුමා, ම්ලයන ගනනාවනක් නිවාසවලින් පළවා හරින ලද සිරියාව තුළ තන්තු මාරුව සඳහා වන යුද්ධයේ ප්‍රමුඛ උද්දේස්මිකාවක් ව්‍යවාය.

අලෙප්පෝව සම්බන්ධයෙන් රැකියාවට එරෙහිව එල්ල කරන යුද්ධ අපරාධ වෝද්නාවල ක්‍රියත්වය හා දෙපිටකාරුවකම නග්න ලෙස මතුවන්නේ, 2014දී

අයිජිස් අයිජිස් විසින් ගටන්කර ගන්නා ලද ඉරාකයේ මොසුල් නගරය යළි අත්කර ගැනීම සඳහා මේ මස මුල, එක්සත් ජනපද නායෝවයෙන් යුත් ආක්‍රමණය දියත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් සලකන කළය.

අලෙප්පෝ “සාතන කළාපයකට” හැරවීම ගැන රැකියානුවන්ට වෝදුනා කරන අතර බවහිර මාධ්‍යයන්, සුපූරුදු පරිදි අමරකානු ආක්‍රමණය ගැන සඳහන් කරන්නේ, මොසුල් “නිදහස් කර ගැනීමේ” මෙහෙයුම ලෙස ය. මෙම අරමුන සඳහා එක්සත් ජනපදය, යුද ගුවන් යානා, රෝකට් විද්‍යා හා බර කාලතුවක් යොදාගෙන, මිලයනයකට වඩා ජනගහනයක් සහිත තගරයට කුරිරු ලෙස පහර දෙමින් සිටි. විශ්ලේෂණයන් පවසන්නේ, නගරය යුත් වනු ඇති බව දි. එක්සත් ජනපද ම්ලටරියෙන් මධ්‍යම බලපෑනියෙන් ජනරාල් පෝගප් වොටෙල් ඒවායින් ප්‍රවෘත්ති ගෙයෙන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡාවක දී කිසිවාරු ගැසුවේ, ඔහුගේ හමුදා “ඉස්ලාමිය රාජ්‍ය සටන්කරවන් 800 සිට 900 දක්වා” මරා දමා ඇති බව දි. එක්සත් ජනපද බෝම්බ දුම්මෙන් සිවිල් වැකියින් කොපුමත මිගියා දැ දි ඔහු වවනයක් වත් පැවසුවේ නැතු- එක්සත් ජනපද ව්‍යාපාරික මාධ්‍යය ද මේ ගැන කිසි උනත්දුවක් පෙන්වුයේ නැත. ගහැනුන් හා ලමුන් 17දෙනෙකු මිගියා වූ ද විශාල සංඛ්‍යාවක් තුවාල ලැබුවා වූ ද කිරීකුක් ආයන්නයේ මියා පල්ලුයකට බෝම්බ දුම්මෙන් එක් බිජියුනු සිදුවීමක් හෙල වූ අවස්ථාවේ පෙන්වගනය, එය තොසලකා හැරිය අතර මාධ්‍ය විශාල වසයෙන් එය යට ගැයිය.

මොසුල් ජනතාව “මාත්‍ර පලුහක්” ලෙස යොදා ගැනීම වෙනුවෙන් එක්සත් ජනපද නිලධාරීන් අයිජිස් අයිජිස් සංඛ්‍යානයට වෝදුනා කරන මොසොත් ම -සිවිල් වැකියින් සාතනය පිළිබඳ දිරාපත් වූ ක්ෂේමාලාපය කි- ඔවුන් නැගෙනහිර අලෙප්පෝවේ වට කෙරුණු ජනතාවායියන්ගෙන් සිවිල් වැකියින් පලාතාම වැළැක්වීමට අල්කයිඩා තුස්තය හා ප්‍රවන්තිත්වය යොදා ගැනීම තොසලකා හරින අතර ඒ සඳහා නිභාජ දක්වනි.

නැගෙනහිර අලෙප්පෝව්ල හිරවී සිවින සිවිල් වැකියින්ට එරෙහිව රැකියානු ම්ලටරිය විසින් ගෙනයනු ලබන තුළය සංකීර්ණයෙන් තොරව ගර්හා කළ යුතු අතර, ඒවා යුද අපරාධ පිළිබඳව හඩා නැගන්නන්ගේ සඟුරු උත්සුකය තොවේ. ඔවුන් බිජ වන්නේ, තන්තු මාරු යුද්ධිය තුළ ප්‍රධාන කුල හමුදාව ලෙස ගෙවය කරන අල්කයිඩා ම්ලිංඡාවන් අවසාන පරාපරායකට මුහුන දෙමින් සිටීම සම්බන්ධයෙන්.

අති මුළුක ලෙස අලෙප්පෝව්ල රැකියානුවන්ගේ අපරාධ, වොමින්වනය විසින් කළාපය පුරා ද ලෝකය පුරා ද කරනු ලබන අපරාධ හා සයදුන විට තොපෙනෙන තරම් ය.

සිරියාව මත රැකියාව අතහරන බෝම්බ සම්බන්ධයෙන් කම්පාවෙන හා කෝපයෙන් පරාල වන ඇය, “කම්පනය හා තැනිගැනීම” අමතක කර ඇත්ද? ඉරාකයේ එක්සත් ජනපද ආක්‍රමණය හා වාඩිලා ගැනීම ඉරාක පිටි මිලයනයක් බිල ගෙන ඇත්තේ අයිජිස් අයිජිස් සම්බන්ධයෙන් පෙන්වනු ලැබේ.

එක්සත් ජනපදය විසින් සපයන ලද බෝම්බ හා මියයිල මගින් ගෙන යනු ලබන හා පෙන්වගනයේ විස්තිරන ඔත්තුයෙක්වා හා තොරතුරු සැපයීම මත වාරුවේ ඇති ගේමන් වැකියින් 10,000ට වඩා මිගියායේ ඇති දිග්ගැසෙන සංඡාරය පිළිබඳව මෙම මාත්‍ර හිමිකම් නියමුවන් නොදුනුවත් දී මද පෙරදිග පොහොසත් ම පාතියෙන් පාලක රාජ්‍යන්ඩුව විසින් කළාපයේ දුර්පත ම පාතියට එරෙහිව ගෙන යනු ලබන යුද්ධයට විරද්ධව කොළඹයක් නැත්තේ මන්ද? මෙම යුද්ධයේ දී පුරා පොදු කාර්ය ව්‍යුහයයේ තුමානුකුල විනායිය හා එක්සත් ජනපද හමුදාවන්ගේ ආධාර ලබන කොටු කිරීම, ජනතාවට සාගත තත්ත්වයක් උද්ගත කිර තිබේ.

යුද අපරාධ සම්බන්ධයෙන් ගත් විට, විලැඩිම් ප්‍රවිත් නියෝගනය කරන රැකියානු කතිපයයේ අපරාධ සුලපවුය. දෙවනී ලෝක යුද්ධයේ අවසානය සහ හිරෝම්මා හා නායුරා විවෘතවල 200,000ක් සාතනය කෙරුණු එක්සත් ජනපද බොම්බ දුම්මෙන් තැන් සිට, සැබුවන් ම සැම එක්සත් ජනපද ජනතාධිපතිවරයෙකු ම, බොහොමයක් හිටිලර්ගේ තුන්වනි රැකියා විසින් ගෙන යන ලද දාමරිකම් මගින් පමනක් ඉක්මවා යනු ලබන ආක්‍රමණික යුද්ධවල නියලේ ඇතේ.

කොරියානු යුද්ධයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ සිවිල් වැකියින් මිලයන 3ක් මරනයට පත්වීම දි: වියටනාමයයේ දී එක්සත් ජනපදය මිලයන 3 සිට 4 දක්වා සිවිල් වැකියින් මරා දුම් ය. සිදායිල් සංවිධානය මෙහෙය වූ 1980 තන්තු වෙනස් කිරීමේ යුද්ධය දක්වා ආපසු යන එක්සත් ජනපදය සමග අයේගනිස්තානයේ බේදුරනක හා දිග්ගැසුනු ගැවුම, මිලයන 1.5 හා 2ක් අතර පිටිත බිලගෙන ඇතේ.

මේ අතර, එක්සත් ජනපදය, අඩු වසයෙන් එකිනෙකට වෙනස් රටවල් 7ක් තුළ යුද්ධයේ පැවත් ඇතේ: එනම් ඉරාකය, අයේගනිස්තානය, පකිස්තානය, සිරියාව, බ්‍රැක්සාට, යොමනය හා සොමාලියාව යන රටවලය.

අලෙප්පෝ පිළිබඳ පරාලවුනු කොළඹයේ හා කුලුවුවල මුළය වන්නේ සිරියාව තුළ තන්තු වෙනස් කිරීමේ එක්සත් ජනපද යුද්ධය මහත් විනායියකට හැර වී ඇතේ යන කාර්යය දි. මොස්ක්ව් තන්තුය ඩිය මදිහත්වීම ආරම්භ කළේ රැකියානු පාලක කතිපායයාධිකාරයේ උත්සුකයෙන් ආරක්ෂාව සඳහා මිය සිරියානු ජනතාවගේ අවශ්‍යතා මූල්කරගෙන තොවේ. කොයේ නමුත් රැකියානු මදිහත්වීම, තෙවින් ආය්ත මද පෙරදිග කළාපය පුරා ආධිපත්‍යය තහවුරු කිරීමේ එක්සත් ජනපද තල්ලුවට බාධකයක් බවට පත්වී ඇතේ.

“මාත්‍ර හිමිකම්” පිළිබඳ රුදුරු ප්‍රවාරය හා අලෙප්පෝ සම්බන්ධයෙන් රැකියාව යක්ෂාවේග ගැනීම් අනතුරු ඇගවීමක් ලෙස ගෙන යුතුය. එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදය මිලටරි ව්‍යාපාරාමය උත්සුන්න කරම්න් සිටින අතර එය සිරියාව තුළ පැමනක් තොට රැකියාව සංග ගැවුම ද සම්ප කරයි. ඒ සමග මතු වන්නේ, න්‍යාම්පික යුද්ධයක සඟුරු ඇනතුරු දි.

බල් වන් ඕකන්